

Příklady – OPH – témata č. III., IV.

- 1) David S. prodal Karlovi R. starou egyptskou vázu a ujistil jej, že se jedná o starožitnost vysoké hodnoty. J. K. si později nechal prohlédnout vázu znalcem a zjistil, že se jedná o zdařilý padělek. Posuďte danou situaci a nastiňte možnost řešení.
- 2) Otec uzavřel se svou dcerou dohodu o tom, že jí umožňuje užívání jeho osobního automobilu Seat Ibiza. V dohodě bylo konstatováno, že se sjednává na dobu neurčitou, avšak užívání skončí dnem, kdy si dcera zakoupí vlastní automobil. Popište vlastnosti tohoto právního úkonu. Posuďte charakter ujednání ohledně doby užívání automobilu.
- 3) Pan František H. si půjčil od svého bratra Adolfa H. částku 20 000 Kč na koupi osobního automobilu. Smlouva o půjčce byla uzavřena 3. 1. 1992 s tím, že celá částka bude vrácena do 31. 12. 1992. František H. v dohodnuté době peníze nevrátil, i když jej bratr několikrát upomínal; své jednání odůvodňoval nepříznivou finanční situací. Dne 1. 1. 1995 František H. podepsal prohlášení, v němž výslovně uznal, že svému bratrovi dluží částku 20 000 Kč z titulu půjčky uzavřené dne 3. 1. 1992 a že ji vrátí do 30. 6. 1996. Vzhledem k tomu, že ani v této lhůtě František H. půjčenou částku nevrátil, podal Adolf H. dne 10. 8. 1996 žalobu, kterou se domáhal vrácení dlužné částky. František H. v řízení vznesl námitku promlčení. Zabývejte se otázkami:
  - Je pro běh promlčecí doby důležité, že dluh měl být splněn jednorázově? Odůvodněte.
  - Jaký vliv má uznání dluhu na promlčení ?
  - Jak dlouhá je v tomto případě promlčecí lhůta? Byla pohledávka promlčena k 10. 8. 1996 ?
- 4) Pan Fík (prodávající) uzavřel v hostinci s panem Jonatánem (kupující ústní kupní smlouvu o převodu zánovního osobního automobilu za cenu 1000 Kč. Pan Jonatán okamžitě zaplatil kupní cenu a všichni to řádně oslavili. Druhý den si pan Jonatán přišel pro auto, ale pan Fík odmítl auto vydat s tím, že šlo o žert, že neměli s kamarády peníze na pivo. Kamarádi mu prý vše dosvědčí. Posuďte situaci pana Jonatána a navrhněte možnost právní obrany.
- 5) Paní Bauerová si dne 1. 10. 2008 koupila od pana Nového pozemek (zahrádku). Dne 2. 10. 2008 podala návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí, který jej povolil dne 1. 11. 2008. Pan Vopršálek se vůči paní Bauerové domáhá, aby zahrádku neužívala, protože tvrdí, že nemovitost je jeho, což dokládá platně uzavřenou smlouvu s panem Novým ze dne 1. 6. 2007. Jaká je právní pozice paní Bauerové? A jaké je právní postavení pana Železného, který uzavřel s panem Novým kupní smlouvu na tutéž zahrádku dne 1. 2. 2009? Odůvodněte i se zřetelem k zásadám občanského práva.

6) Pan Bílý si od pana Tvarůžka koupil dne 9. 1. 2006 za 10.000 Kč jeho obraz. Dne 10. 3. 2008 jej dále prodal za 30.000 Kč paní Filové. Následně soud dne 10. 2. 2010 rozhodl, že kupní smlouva mezi panem Bílým a panem Tvarůžkem byla absolutně neplatná. Proto se k dnešnímu dni se pan Tvarůžek domáhá po paní Filové, aby mu obraz vrátila.

- Posuďte situaci a poraďte paní Filové, jak by se měla bránit. Zejména zvažte podmínky pro uplatnění námitky vydržení.

- A mělo by na situaci vliv, pokud by pan Bílý obraz panu Tvarůžkovi ukradl?

Odvolační soud dovodil, že na straně žalobkyně absentuje právní titul nabytí pozemku jako základ dobré víry a tedy oprávněné držby. Tento titul však není výslovnou podmínkou oprávněné držby. Jde především o to, aby byl držitel v dobré víře, že mu věc patří. Oprávněná držba se nemusí nutně opírat o existující právní důvod; postačí, aby tu byl domnělý právní důvod. K poctivé držbě stačí víra o platném titulu, třeba takový titul neexistuje a došlo k nabytí např. tradicí bez knihovního zápisu.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 12. 2007, sp. zn. 29 Cdo 3700/2007

Podle ustanovení § 20 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mohla oprávněná osoba vypořádat s povinnou osobou svůj nárok na náhradu živého a mrtvého inventáře i dohodou o poskytnutí jiného věcného plnění, jež mohlo spočívat i v poskytnutí nemovitostí. Byla-li taková dohoda uzavřena, byl v době od 1. ledna 1993 ke vzniku vlastnického práva oprávněné osoby k nemovitostem nutný jeho vklad do katastru nemovitostí (§ 2 odst. 3, § 15 odst. 3 zákona č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Týkala-li se ovšem taková dohoda rozestavěné stavby a šlo-li o dohodu uzavřenou do 30. června 1996, stala se oprávněná osoba vlastníkem takové nemovitosti dnem účinnosti smlouvy o převodu nemovitosti, který nastával dnem uzavření smlouvy, nebyla-li v ní účinnost dohodnuta jinak.

Stanovisko Nejvyššího soudu

ze dne 19.4.2006, sp. zn. Cpjn 201/2005

Odstoupením od smlouvy o převodu vlastnictví k nemovitosti zaniká právní titul, na jehož základě nabyt účastník smlouvy vlastnické právo, a obnovuje se původní stav i v případě, že nabyvatel, dříve než došlo k odstoupení od smlouvy, nemovitost převedl na další osobu.

Pl. ÚS 78/06

Odstoupením od smlouvy podle § 48 odst. 2 občanského zákoníku se – není-li právním předpisem nebo účastníky dohodnuto jinak – smlouva od počátku ruší, avšak pouze s účinky mezi jejími účastníky. Vlastnické právo dalších nabyvatelů, pokud své vlastnické právo nabyli v dobré víře, než došlo k odstoupení od smlouvy, požívá ochrany v souladu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod a s ústavními principy právní jistoty a ochrany nabytých

práv vyvěrajícími z pojmu demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy, a nezaniká.

Rozsudek NS ze dne 16. ledna 2003, sp. zn.

22 Cdo 1417/2001

1. Oprávněná držba práva odpovídajícího věcnému břemeni ve vztahu mezi tzv. socialistickými organizacemi nebyla možná.

2. Podstata oprávněné držby směřující k vydržení je v tom, že držitel vykonává obsah určitého práva v mylném přesvědčení, že je subjektem tohoto práva. K tomu, aby jeho držba byla oprávněná, nestačí pouhé subjektivní přesvědčení, že mu právo patří; omyl držitele, ze kterého jeho přesvědčení o existenci drženého práva vychází, musí být omluvitelný. Omyl je omluvitelný, jestliže držitel při běžné (normální) opatrnosti, kterou lze s ohledem na okolnosti a povahu daného případu po každém požadovat, neměl, resp. nemohl mít, po celou vydržecí dobu důvodné pochybnosti o tom, že mu věc nebo právo patří.

33 Odo 410/2006

Není vyloučeno, aby do jedné listiny bylo pojato více právních úkonů. Je-li jeden z nich postižen neplatností, musí se soud zabývat tím, zda jej lze oddělit od ostatního obsahu právního úkonu, přičemž je třeba dbát, aby byla respektována vůle účastníků s přihlédnutím k účelu, jehož dosažení osoba konající právní úkon sledovala. Jen tak lze zjistit, zda jde o právní úkony navzájem od sebe oddělitelné a způsobilé samostatné existence nebo zda je nutno smlouvu pojímat jako jeden nedílný celek. Pro posouzení, zda je část právního úkonu oddělitelná od jeho ostatního obsahu se přitom uplatní interpretační zásady.